Doc. MUDr. Miroslav Tomíška, CSc., slaví sedmdesáté životní jubileum

Docent Miroslav Tomíška zasvětil svůj profesní život vnitřnímu lékařství, které ho od počátku vedlo k celostnímu pohledu na pacienta a jeho nemoc. Od úspěšného ukončení studií na Lékařské fakultě Masarykovy univerzity v Brně v roce 1975 nastoupil jako lékař do okresní nemocnice Vyškov, kde v průběhu mnoha roků práce získal pod vedením primáře Josefa Horáka velké zkušenosti napříč celým oborem interního lékařství. Postupně složil atestace I. a II. stupně z vnitřního lékařství.

V roce 1989 mu do Vyškova přijel nabídnout pracovní místo vedoucího lékaře oddělení na své nově založené Interní hematologické klinice Fakultní nemocnice v Brně Bohunicích tehdy docent Jiří Vorlíček, první přednosta této kliniky. Doktor Tomíška téměř bez váhání nabídku přijal, což pak zásadním způsobem ovlivnilo jeho další profesní kariéru.

Na specializovaném pracovišti se doktor Tomíška na popud přednosty od počátku věnoval nutriční podpoře onkologických pacientů. Při svém širším internistickém zaměření cítil, že výživa by měla právě v onkologii hrát významnou úlohu, ale brzy se ukázalo, do jak obtížného úkolu se pustil. Jako podpůrná léčba není výživa pro většinu lékařů prioritou, řada z nich chápe nutriční podporu spíše jako gastroenterologický problém, všeobecně zatím není akceptován proaktivní nutriční a metabolický přístup od počátku léčby nádorového onemocnění pro všechny pacienty s nutričním rizikem. Slovy jubilanta si však lze dobře představit, že včasná komplexní nutriční intervence, prováděná souběžně s léčbou nádorového onemocnění, může přispět k lepšímu celkovému výsledku léčby nádoru.

V průběhu roků získal doktor Tomíška poznatky také na několika zahraničních pracovištích, zejména při dvouměsíčním studijním pobytu na Southwestern Medical School v Dallasu a při pobytu v nemocnici v německém Puttlingenu. Stal se také absolventem Evropského kurzu klinické výživy v Maastrichtu. Kandidátskou a poté habilitační práci na nutriční témata obhájil v roce 1995 a 2003, kdy byl jmenován docentem. Při svém dalším působení rozvíjel nutriční a metabolický program pro onkologické pacienty z pozice vedoucího lékaře Jednotky intenzivní péče a poté po celých 14 roků na Aseptické jednotce při přímé péči o pacienty po transplantaci krvetvorných buněk. Díky systematickému rozvoji této oblasti má dnes IHOK FN Brno nadstandardně vysokou úroveň nutriční péče, která se dotýká většiny pacientů, kteří ji potřebují.

Mimo svého mateřského pracoviště IHOK zastával dlouhá léta funkci vedoucího lékaře Nutričního podpůrného týmu Fakultní nemocnice Brno a založil lékařskou nutriční ambulanci na půdorysu do té doby fungující nutriční poradny dietních sester (později nutričních terapeutek). Tím se podařilo propojit nutriční podporu za hospitalizace s podporou po propuštění pacienta do ambulantní péče. Metodickým vedením kolektivu nutričních terapeutek fakultní nemocnice přispěl k jejich odbornému růstu při specializované nutriční péči o hematologické a onkologické pacienty. Jeho zásadním krédem po celou dobu systematického rozvoje tohoto programu bylo zjednodušení často složitých pouček do praktické srozumitelné podoby tak, aby bylo možné je využívat standardním způsobem v každodenní péči o pacienta, aniž by přitom ztratily svůj odborný fundament.

Vypracoval řadu schémat k poskytování výživy v onkologické sekci nutriční

ambulance. Ve spolupráci s gastroenterologickou sekcí je dnes Nutriční ambulance FN Brno jednou z nejlépe fungujících nutričních ambulancí v ČR. Poskytuje mnoha ambulantním pacientům systematicky všechny formy nutriční podpory, včetně domácí sondové enterální výživy a domácí parenterální výživy. Už před mnoha lety stál u zrodu nemocniční přípravy individuálních směsí pro parenterální výživu typu all in one, které se zvláště osvědčily u pacientů po alogenní transplantaci krvetvorných buněk.

Docent Tomíška složil mezi prvními lékaři v ČR již v roce 2013 atestaci z nového oboru „Klinická výživa a intenzivní metabolická péče". Je aktivním členem „Společnosti klinické výživy a intenzivní metabolické péče (SKVIMP)", stal se zakládajícím členem „Pracovní skupiny nutriční péče v onkologii (PSNPO)" při České onkologické společnosti (ČOS) a je členem nedávno ustavené „Sekce podpůrné léčby" při ČOS.

Odborný asistent a později docent Tomíška se od počátku svého působení na klinice významně podílí na výuce stu-

dentů českých i zahraničních, a to nejen mediků, ale i budoucích nutričních terapeutů a specialistů. Při edukaci studentů vždy kladl důraz na praktickou a logickou stránku výuky, obsah pojmů a medicínskou terminologii, pro což také nebyl mezi studenty příliš oblíbeným examinátorem.

Za celou svoji profesní dráhu přednesl docent Tomíška více než 100 odborných přednášek především na českých kongresech a konferencích, ale také na několika zahraničních konferencích. Publikoval více než 100 prací většinou v českých odborných časopisech a vydal množství učebních textů. Za jeho nejdůležitější počin lze označit obsáhlou monografii *„Výživa onkologických pacientů“*, která v rozsahu 720 stran vyšla v nakladatelství Mladá fronta v roce 2018. Kniha získala oblibu nejen u lékařů různých oborů, ale také u nutričních terapeutů a specialistů, protože shrnuje odborné i praktické poznatky o nutriční podpoře při nádorovém onemocnění, které v takto uceleném přehledu v českém písemnictví dosud nebyly publikovány.

Profesní život mu komplikovala přílišná pečlivost, kterou zdědil po rodičích, jež se však dle jeho slov neukázala vždy být výhodnou ani oceňovanou vlastností. Přispěla také k jeho rozhodnutí neusilovat o dosažení profesury.

Mimo profesní život je mu velkým potěšením kvalitní řemeslná práce na venkovské chalupě, zvláště pokud se mu podaří dosáhnout lepšího celkového výsledku, než někdy dosahuje odborná řemeslná firma. Nenahraditelné zážitky mu přináší cykloturistika v krásné přírodě, která navíc přispívá k udržování jeho dobré fyzické zdatnosti. Jako lékař a senior současně zdůrazňuje, že po 60. roce života je na místě postupně zvyšovat intenzitu a pravidelnost cvičení, včetně posilování svalů, s cílem zmírnit nástup očekávané sarkopenie. Ke zpestření života mu přispívají i vzdálené zahraniční cesty do anglicky mluvícího světa, sice ne časté, ale o to lépe promyšlené, z nichž doma publikoval už několik naučných fotoknih. Je stále aktivním šachistou, věrný svému prvnímu klubu Duras Brno. Styl jeho šachové partie odpovídá jeho životnímu a profesnímu přístupu, vychází z vědecky doloženého solidního zahájení, ale v komplikované střední hře se nebojí zaujmout jednoznačné stanovisko a pro konečný úspěch třeba i obětovat figuru.

Život nepřináší jenom pozitivní věci, ale také ty negativní. Jedno přísloví říká: *„Každá bolest přebolí a každá hluboká rána se zahojí, pokud má člověk blízkou duši, s kterou se o to vše podělí“*. A takovou duší a empatickou podporující partnerkou je pro jubilanta jeho manželka Marcela. Společně vytvářejí pohodu a teplo domova, které zřetelně vnímá každý, kdo je navštíví.

Závěrem přejeme docentu Miroslavu Tomíškovi pevné zdraví, spokojenost v životě a radost z veškeré jeho činnosti, nejen té odborné.

Zdeněk Adam, Yvona Pospíšilová, Marta Krejčí
Interní hematologická a onkologická klinika LF MU a FN Brno